

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

1

betreft

ons kenmerk

datum

Rapport Vernieuwing van de

ECFE/U201401021

16 mei 2014

begroting en verantwoording van
gemeenten Lbr. 14/036

Samenvatting

In opdracht van het VNG-bestuur heeft een commissie geadviseerd over een vernieuwing van het BBV, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. De belangrijkste aanleiding voor het instellen van de commissie was de wens om de kaderstellende en controlerende rollen van de raad te versterken.

De commissie onder leiding van Staf Depla (wethouder Eindhoven en lid van de VNG-commissie Financiën) pleit onder meer voor betere vergelijkbaarheid van begrotingen met behoud van beleidsvrijheid voor gemeenten. Gemeenten moeten hun eigen programma-indeling kunnen kiezen, maar door een vaste indeling van de productenraming moet het makkelijker worden om de prestaties van gemeenten onderling te vergelijken. Ook het systeem van de accountantscontrole vraagt om aanpassingen.

De adviescommissie heeft gebruik gemaakt van een enquête die door 1164 deelnemers is ingevuld, onder wie 742 raadsleden. Daarnaast is een drietal rondetafelconferenties georganiseerd.

Het VNG-bestuur dankt de commissie voor het rapport. Het bestuur stemt in met de uitwerking van de adviezen in een aantal concrete voorstellen. Bij deze uitwerking moeten de gemeenten worden betrokken .

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 1
betreft Advies Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten	ons kenmerk ECFE/U201401021 Lbr. 14/036	datum 16 mei 2014

Geacht college en gemeenteraad,

Op initiatief van de VNG-commissie Financiën en in opdracht van het VNG-bestuur heeft een commissie advies uitgebracht over de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In het BBV zijn de regels opgenomen voor de gemeentelijke en ook provinciale begroting en jaarrekening. De commissie heeft het adviesrapport op 8 mei gepresenteerd en aangeboden aan het VNG-bestuur. Alle gemeenten, de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Financiën, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen ontvangen het rapport.

Aanleiding instellen commissie:

De belangrijkste aanleiding voor het instellen van de commissie was de wens om de kaderstellende en controlerende rollen van de raad te versterken. Hoewel raadsleden aangeven redelijk tevreden te zijn met de bruikbaarheid van de gemeentelijke begroting en jaarrekening, zijn deze documenten in de praktijk nog te vaak het domein van vooral de financieel specialist(en) in de fractie of in de raad.

Een andere aanleiding is dat gemeenten veel vragen hebben over de doelmatigheid en doeltreffendheid van de accountantscontrole en het toezicht. Bovendien willen gemeenten hun prestaties beter onderling kunnen vergelijken.

Uitgangspunten commissie

In het rapport formuleert de commissie een aantal uitgangspunten voor de adviezen over vernieuwing van het BBV:

- Vanwege de kaderstellende en controlerende taak van de raad staat de sturingsinformatie van de raad voorop;
- De raadsstukken zijn zo kort, overzichtelijk en duidelijk als mogelijk. Andere informatie is wel voor de raad beschikbaar en gemakkelijk toegankelijk.
- De beleidsvrijheid van gemeenten staat voorop, er wordt dus niet verder genormeerd. Maar waar de beleidsvrijheid niet wordt geschaad, gaat eenvoudig voor.
- Vergelijken van gemeenten wordt steeds belangrijker, met name omdat dit bijdraagt aan de sturing van de raad. Voor vergelijkbaarheid is wel een goede basis nodig.
- Wanneer andere overheden informatie van gemeenten nodig hebben, gebruiken ze in principe de informatie die gemeenten ook zelf gebruiken voor de sturing en onderlinge vergelijking.
- Voor het maken van vergelijkingen moeten gegevens van gemeenten openbaar en digitaal beschikbaar zijn op productenniveau, op het niveau van kostensoorten en op het niveau van de financiële positie.
- Het is onvermijdelijk dat gemeenten hun eigen regels hebben (het BBV) en daarmee niet het Burgerlijk Wetboek volgen.

Adviezen commissie

De commissie komt op hoofdlijnen tot de volgende adviezen:

- Handhaaf de vrije programma-indeling en maak een vaste indeling van de productenraming die tevens de functionele indeling vervangt. Voorwaarde is dan wel dat de nieuwe producten dusdanig worden herzien dat ze ook bruikbaar zijn voor gemeenten.
De nieuwe producten zijn voor iedereen beschikbaar.
- Gemeenten bepalen samen een indicatorenset die alle gemeenten in de begroting en jaarrekening opnemen. Gemeenten kunnen deze set eventueel aanvullen. De indicatoren worden aan de nieuwe producten gekoppeld.
- Schrijf in het BBV een basisset van financiële kengetallen voor die alle gemeenten opnemen. College en raad ontwikkelen samen eigen normen hiervoor.
- Bovenstaande adviezen zijn ook voor gemeenschappelijke regelingen van toepassing. Gemeenten gaan in de betreffende programma's in op de beleidsmatige risico's in relatie tot verbonden partijen.
- Voer een collegeverklaring in, waarin het college aangeeft rechtmatig te hebben gehandeld met betrekking tot de financiële regelgeving vanuit het Rijk en Europa.

De accountant geeft hierbij een getrouwheidsoordeel af en dit oordeel komt in plaats van het huidige rechtmatigheidsoordeel.

- Het huidige systeem van wettelijke accountantscontrole is gebaseerd op het systeem voor het bedrijfsleven en wordt door gemeenten als niet effectief en niet efficiënt gezien. Doe – onder bestuurlijk voorzitterschap en in samenwerking met BZK, Financiën en de NBA – onderzoek naar een toepasbaar systeem en formuleer voorstellen voor aanpassing.
- Een uniform en transparant Financieel toezicht en lokale rekenkamers zijn van belang.
- Schrijf een programma (algemene) overhead voor. De indeling in kostensoorten (IV 3) moet worden herzien op bruikbaarheid voor gemeenten. De paragraaf bedrijfsvoering kan vervolgens facultatief worden.
- De huidige regels over het omgaan met investeringen met maatschappelijk nut in de openbare ruimte verstoren in sterke mate de vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Nieuwe investeringen in maatschappelijk nut moeten verplicht worden geactiveerd en over de gebruiksduur worden afgeschreven.
- Neem in het BBV een kasstroomoverzicht op met een koppeling naar het EMU-saldo.

De commissie vraagt partijen om een zorgvuldige maar ook snelle invoering van de adviezen. Hierbij is draagvlak, zoals bij iedere vernieuwing, van wezenlijk belang.

Werkwijze en samenstelling commissie

De adviescommissie heeft gebruik gemaakt van een enquête die door 1164 deelnemers is ingevuld, onder wie 742 raadsleden. Daarnaast is een drietal rondetafelconferenties (rtc's) georganiseerd met deskundigen. De uitslag van de enquête en de verslagen van de rtc's zijn opgenomen in de bijlage van het rapport.

De adviescommissie stond onder leiding van Staf Depla, wethouder van de gemeente Eindhoven en lid van de VNG-commissie Financiën. De commissie bestond verder uit Monique de Boer (burgemeester Roerdalen), Peter Verheij (wethouder Alblisserdam), Willem Wijntjes (raadslid Nieuwegein / voorzitter commissie BBV), Titus Livius en Sabine Galjé (directie bestuur, democratie en financiën ministerie van BZK), Gerard Vrenken (griffier Tilburg), Frank Halsema (controller Gemeente Arnhem/ voorzitter 100.000+ financiën), Ad Verbakel (controller gemeente Eindhoven). Adviseur: Elisabeth Post (gedeputeerde provincie Noord-Holland). Rapporteur: Elma van de Mortel (Ideeversa). Secretaris: Melchior Kerklaan (VNG).

Reactie VNG-bestuur

Het VNG-bestuur dankt de commissieleden, adviseur en rapporteur voor het rapport. Het bestuur stemt in met het in samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties uitwerken van de adviezen in een aantal concrete voorstellen. In totaal zullen zes of zeven werkgroepen aan de slag gaan. Hierbij moeten de gemeenten worden betrokken.

Het VNG-bestuur heeft Staf Depla gevraagd om de gesprekken met de ministeries van BZK en Financiën en de accountantssector over de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de accountantscontrole voor te bereiden en te voeren.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.